

stemmelse. Der kan derefter tilstaaes ham en Appel til Politimesteren; men paa selve Brandstedet er det nødvendigt, at den, der har Commandoen, ogsaa kan forlange at blive lyftrøt.

Jeg haaber, at det maa være lykkedes mig ved disse Bemærkninger at have godtgjort, at Bestemmelserne i Loven af 2den Marts 1861 om Hedebrande ikke ere ganske hensigtsvarende, og at der er forskjellige Retninger, hvortil Forandringer i samme burde gjøres. Nu er det ganske vist, at, om man end vil gjøre sig nok saa megen Umage med Udarbejdelsen af en Lov, vil man dog ikke kunne være istand til overhovedet at forhindre de Ulykker, der opstaae ved Hedebrande; thi mange af dem forarsages ikke ved den Afbrænding, som jeg her har havt for Øie, men ved reen Uforsigtighed, Raadshed eller Dnsflak, og det er vanskeligt i en Lov at kunne værne herimod, medens der derimod snarere ad administrativt Veie kunde træffes betryggende Foranstaltninger i saa Henseende. Jeg tror imidlertid — og dette har ogsaa været den langt overveiende Mening hos dem, hvis Erklæringer vi have indhentet — at der vil kunne gjøres overmaade meget, og at man vil være istand til at formindstke de Ulykker, der nu ere saa hyppige, og allerede derved vilde Meget være vundet. Dernæst kan det heller ikke være heldigt at have en Lov, der hviler paa en urigtig Opfattelse af de factiske Forhold, og som paa Grund deraf lider af saadanne Mangler, at den kun i en ufuldkommen Grad er istand til at opfylde sin Hensigt.

Der er endnu blot eet Punkt tilbage, som jeg ikke kan undlade at berøre, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt det vilde være rigtigt overhovedet at forbyde disse Hede- og Moseafsbrændinger aldeles. Det er ganske vist, at den egentlig hermed forbundne Nytte kun viser sig ved Jurebrænding paa Kjør og Mosejorder, samt ved Kulfabrikation, medens al Slags Afbrænding paa fast Hede kun er til Skade, idet Jordens Godhed formindstkes, og der derved bevirkes et stadigt Tab, hvorimod man ved Pløining er istand til, rigtignok noget langsommere, at op-

dyrke Heden, men uden at consumere af Mulden og altsaa uden derved at tære paa Jordens Kraft. Det er imidlertid min Mening, at det dog ikke gaaer an, at nedlægge et decideret Forbud mod al Afbrænding, thi, foruden at det vil være et for stort Indgreb i Eiendomsretten, vil det ogsaa medføre ikke saa Ulemper for de fattige Nybyggere i Heden, for hvem det er om at gjøre hurtig at kunne tilveiebringe Udbytte af Jorden. Paa den anden Side kan Heden heller ikke undvære sine Nybyggere. Men naar man ikke reent kan forbyde Hedebrænding, saa bør man gjøre, hvad man kan, for at søge at forhindre de Ulykker, der skee ved denne, thi man kan være overbevist om, at den Skade, som Hedebrande bevirke, er betydelig. Der er talende Beviser paa, at Sjællands Hedeegne have baaret Skov, hvor der nu kun er Lyng, og en af Hovedaarfagerne til Skovenes Forsvinden er netop Hedebrandene. Derved ere Skovene paa mange Steder blevne forvandlede til Krat, og Krattene igjen til Lyng, og Lynghejerne ere omfider endte med at blive flyvesande, disse indre Sande, hvoraf vi desværre have ikke saa omkring i Hedeegnene. De nævnte ulykkelige Forvandlinger foregaae endnu den Dag idag; netop iaar har det — jeg kan godt sige — bedste og vestligste Krat i Ringkjøbing Amt været nærved at bukke under for en af disse Hedebrande. Hvad vi dog nu i alt Fald bør søge at bevare, efterat Skovene ere forsvundne og Krattene tildeels ogsaa, er det Humuslag, som ligger ovenpaa det mere eller mindre magre Underlag i Hederne, og som er den nødvendige Betingelse for Opdyrkningen, men som ved Hedebrandene formindstkes mere og mere, hvorved ogsaa Omraadet for de kommende Generationers Virksomhed formindstkes. Derfor bør vi, indtil vi kunne opdyrke, beplante eller overrisle vore Heder, hvis Bønnen paa mange Steder egner sig dertil, søge at værne og frede om dem istedetfor at ødelægge dem, og hvis jeg ved denne Forespørgsel skulde kunne bidrage Noget dertil, vilde min Hensigt være naaet.

Justitsministeren: Det er ganske naturligt, at den overordentlige Mængde af tildeels meget vidtudstrakte Hedebrande, der i